

มุมมองของคนไทยต่อการอพยพเข้าประเทศ

Thai People's Views on the Inflow of Foreign Immigrants into the Country

วิชดา สาธิตพร¹

Wichuda Satidporn¹

สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ¹

Innovative Learning Center, Srinakarinwirot University¹

E-mail: wichudas@g.swu.ac.th

Received 18/01/2019

Revised 29/10/2019

Accepted 01/11/2019

บทคัดย่อ

การอพยพเข้าประเทศส่งผลกระทบต่อการเมืองไทยอย่างไร บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจและอธิบายมุมมองของคนไทยที่มีต่อการอพยพเข้าประเทศ โดยใช้กรอบของการศึกษาที่พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการอธิบายมุมมองของสาธารณชนต่อการอพยพเข้าประเทศ และวิธีการศึกษาเชิงปริมาณโดยอาศัยข้อมูลเชิงสำรวจของ Asian Barometer Survey (ABS) ที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเทศไทยในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557

ผลการศึกษาของบทความนี้บ่งชี้ว่าประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่มีมุมมองที่สอดคล้องกับประชาชนในประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน ได้แก่ ประเทศกัมพูชา มาเลเซีย พม่า และสิงคโปร์คือไม่สนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ มุมมองดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากตัวแปรที่หลากหลายทั้งตัวแปรทางเศรษฐกิจ สังคม ภูมิหลังทางประชากร และจิตวิทยาทางการเมือง ผลการศึกษาของบทความนี้นำไปสู่บทสรุปที่สำคัญของบทความที่มีความสอดคล้องกับผลการตรวจวัดทัศนคติต่อการอพยพเข้าประเทศของคนในหลายประเทศทั่วโลก ถึงแม้ว่าจะมีบางประเด็นที่เป็นลักษณะเฉพาะของสังคมไทยก็ตาม

¹ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 114 ซอยสุขุมวิท 23 ตำบลคลองเตยเหนือ อำเภอวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110

Abstract

How is immigration shaping politics in Thailand? This article utilizes an analytical framework constructed from an intensive review of literature regarding factors that influence public views of immigration. The main purpose made in this article is to understand and explain how the Thai citizens perceive immigration. Relying on the quantitative method of examination, this article employs a survey data conducted between August and October 2014 in Thailand by the Asian Barometer

Survey (ABS) as its main source of analysis. This article finds that majority of Thai respondents like other four Southeast Asian countries (i.e., Cambodia, Malaysia, Myanmar, and Singapore) are anti-migration. Their views of immigration are shaped by a complex array of factors-economic perceptions, background characteristics, and political attitudes. Based on these findings, this article suggests in the concluding part that Thai citizens follow global trends elsewhere in their attitudes toward immigration, whereas there are uniquely Thai relationships.

บทนำ

การอพยพเข้าประเทศ (immigration) ไม่ใช่ปรากฏการณ์ใหม่แต่เป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของผู้คนทั่วไปมานานแล้ว และถือเป็นหนึ่งในประเด็นทางการเมืองที่มีความสำคัญที่สุดประเด็นหนึ่งในปัจจุบัน การถกเถียงเกี่ยวกับการอพยพเข้าประเทศกำลังสร้างผลกระทบต่อการเมืองทั่วโลกตั้งแต่การชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาไปจนถึงการออกเสียงประชามติออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร การต่อต้านการอพยพเข้าประเทศที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นในแง่หนึ่งกำลังส่งผลในเชิงบวกต่อการเคลื่อนไหว

ทางการเมืองของพรรคการเมืองปีกขวาและการเติบโตของลัทธิชาตินิยม (Geddes and Scholten, 2016, pp.2) แต่ในอีกแง่หนึ่งต้องยอมรับด้วยเช่นกันว่าการอพยพเข้าประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศแถบตะวันตก ดังจะเห็นได้จากตั้งแต่ พ.ศ. 2553 เป็นต้นมาโลกกำลังเผชิญกับวิกฤติผู้ลี้ภัยอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน นับจำนวนผู้คนที่เกี่ยวข้องได้มากกว่า 60 ล้านคน ศูนย์กลางของวิกฤตินี้อยู่ที่ตะวันออกกลาง โดยเฉพาะซีเรีย แต่ได้ขยายไปยังแอฟริกา เอเชีย และตะวันตก ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อประเด็นเรื่องสัญชาติ สิทธิ ความเสมอภาค และการบริหารกิจการบ้านเมือง (Guskin and Wilson, 2017, pp.19-25) ยิ่งไปกว่านั้น

การอพยพเข้าประเทศยังมีผลต่อกระบวนการในการรวมตัวของภูมิภาคและโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการเคลื่อนย้ายของแรงงานที่มีมากขึ้น ในขณะที่ขอบเขตพรมแดนของประเทศถูกให้ความสำคัญน้อยลงตลอดช่วงสองถึงสามทศวรรษที่ผ่านมา (King, 2016, pp.1-23)

สำหรับประเทศไทย การอพยพข้ามประเทศเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมานับศตวรรษ โดยส่วนใหญ่เป็นการอพยพเข้าประเทศมากกว่าการอพยพออกจากประเทศ ในช่วงศตวรรษที่ 18 ถึง 19 พ่อค้าและแรงงานชาวจีนเป็นกลุ่มคนที่เข้ามาในดินแดนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบันมากที่สุด (Supang Chantavanich, 1997, pp.233) ต่อมาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมถึงประเทศไทยตั้งแต่ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองได้ส่งผลให้ปริมาณการเคลื่อนย้ายประชากรระหว่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว (Athukorala, Manning, and Piyasiri Wickramasekara, 2000) (Wichuda Satidporn and Stithorn Thananithichot, 2016) จนกระทั่งในปัจจุบันประชากรกลุ่มใหญ่จากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา ลาว และพม่า ได้เริ่มอพยพเข้ามาในประเทศไทยด้วยเหตุผลของความยากจนและปัญหาทางการเมืองตั้งแต่ทศวรรษที่ 1990 (Srawooth Paitoonpong and Yongyuth Chalamwong, 2011, pp.3) งานวิจัยในอดีตของไทยให้ความสนใจกับการศึกษาผลในทางเศรษฐกิจและผลกระทบ

ทางสังคมของการอพยพเข้าประเทศ และมีข้อค้นพบว่าผลกระทบของการอพยพเข้าประเทศของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านต่อประเทศไทยมีทั้งด้านบวกและด้านลบ กล่าวคือ ในแง่หนึ่ง มีผลการศึกษาที่ยืนยันว่าการอพยพเข้ามาของแรงงานกัมพูชา ลาว และพม่า มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมทางการเกษตรของไทยซึ่งประสบปัญหาต้นทุนค่าจ้างแรงงานภายในประเทศที่สูงและได้รับผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมือง (Athukorala et al., 2000, pp.77) งานวิจัยบางชิ้นค้นพบว่า การจ้างแรงงานอพยพช่วยเพิ่มระดับการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากต้นทุนค่าจ้างแรงงานต่อหน่วยต่ำกว่าต้นทุนค่าจ้างแรงงานไทยในระดับผลิตภาพที่เท่ากัน (Sciortino and Sureeporn Punpuing, 2009, pp.51) งานวิจัยบางชิ้นยังได้แสดงหลักฐานเชิงตัวเลขที่บ่งชี้ว่าการใช้จ่ายของแรงงานอพยพในประเทศไทยช่วยเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของไทยได้ถึง 2 พันล้านเหรียญสหรัฐ (Martin, 2007, pp.xii)

ในอีกแง่มุมหนึ่งงานวิจัยจำนวนมากค้นพบว่า ถึงแม้การเข้ามาของแรงงานอพยพจะมีผลดีต่อตัวเลขทางเศรษฐกิจ แต่ส่งผลด้านลบต่อแรงงานไทยโดยเฉพาะแรงงานในกลุ่มที่มีการศึกษาน้อย เนื่องจากการจ้างงานซึ่งควรเป็นของแรงงานไทยกลุ่มนี้ได้ถูกแทนที่ด้วยแรงงานอพยพที่มีค่าแรงถูกกว่า (Susangkarn, Chalongphob, 1996, pp.3) นอกจากนี้การเข้ามาของผู้อพยพและแรงงานอพยพ

ยังก่อผลกระทบเชิงลบในทางสังคมอีกจำนวนมาก เช่น ปัญหาอาชญากรรมและความมั่นคงปลอดภัย ปัญหาโรคระบาด การแพร่กระจายของโรคเอดส์ การค้ามนุษย์ การค้าประเวณี แรงงานเด็ก และแรงงานที่ไม่ได้มาตรฐาน (Srawooth Paitoonpong and Yongyuth Chalamwong, 2011, pp.20-28) เป็นต้น ข้อถกเถียงของงานวิจัยในอดีตที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า การอพยพเข้าประเทศและโดยเฉพาะแบบผิดกฎหมายได้ กลายเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญในสังคมไทย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการศึกษาในอดีตส่วนใหญ่ยังคงให้ความสนใจกับผลกระทบของการอพยพเข้าประเทศในทางเศรษฐกิจและสังคมเท่านั้น ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบในทางการเมืองของการอพยพเข้าประเทศในกรณีของประเทศไทยจึงมีน้อยมาก

บทความนี้มุ่งพิจารณาผลกระทบของการอพยพเข้าประเทศที่มีต่อการเมืองของประเทศไทย โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับมุมมองของประชาชนที่มีต่อการอพยพเข้าประเทศ การวิเคราะห์นี้อาศัยข้อมูลเชิงสำรวจของ Asian Barometer Survey (ABS) ที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเทศไทยในช่วงเดือนตุลาคมพ.ศ. 2557 โดยการสัมภาษณ์แบบสอบถาม (interview questionnaire) กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ จำนวน 1,200 คน ดังนั้นคำว่า “การอพยพเข้าประเทศ” ในบทความนี้จะใช้ในความหมายอย่างกว้างตามคำภาษาอังกฤษในแบบสอบถามของ ABS ที่ใช้ว่า “the flow of foreign immigrants

into the country” การอพยพเข้าประเทศตามความหมายนี้ครอบคลุมทั้งการโยกย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานใหม่ของประชากรต่างชาติ (foreign immigration) และการย้ายถิ่นในลักษณะแรงงานข้ามชาติ (migrant workers) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลของบทความนี้จะเริ่มต้นจากการสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อค้นหาตัวแปรสำคัญ ๆ ที่ใช้ในการอธิบายเกี่ยวกับมุมมองของสาธารณชนที่มีต่อการอพยพเข้าประเทศทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา ข้อค้นพบจากการสำรวจตัวแปรดังกล่าวจะช่วยให้ได้กรอบหรือตัวแบบในการวิเคราะห์มุมมองของประชาชนที่มีต่อการอพยพเข้าประเทศในกรณีของประเทศไทย ซึ่งบทความนี้จะได้นำไปใช้ร่วมกับการสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการอพยพเข้าประเทศของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และนำเสนอข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวในช่วงท้ายของบทความ

มุมมองเชิงทฤษฎีว่าด้วยการอพยพเข้าประเทศ

การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการทัศนคติของประชาชนต่อการอพยพเข้าประเทศในทางวิชาการนับว่ามีอยู่เป็นจำนวนมาก งานวิชาการดังกล่าวมุ่งอธิบายผลกระทบของปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ต่อทัศนคติของประชาชน

ผ่านข้อมูลเชิงสำรวจระดับบุคคลของประเทศ โดยประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศ อย่างไรก็ตาม การใช้และตีความข้อมูลในเรื่องนี้ ยังมีความแตกต่างกันในเชิงทฤษฎีอยู่ โดยจากการสำรวจและทบทวนวรรณกรรมของบทความนี้ พบว่า มีแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ใช้ในการอธิบายทัศนคติของประชาชนต่อการอพยพเข้าประเทศที่แตกต่างกันอย่างน้อย 4 แนวทาง ดังนี้

แนวทางแรก มุ่งอธิบายอิทธิพลของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อทัศนคติของปัจเจกบุคคล โดยมีสมมติฐานหลักว่าประชาชนที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจในทางลบจากการอพยพเข้าประเทศโดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดในตลาดแรงงานภาคบริการและภาคการเกษตรจากการเข้ามาของแรงงานไร้ฝีมือราคาถูกมักจะมีมุมมองในทางต่อต้านการอพยพเข้าประเทศ (Scheve and Slaughter, 2001, pp.133-145) กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ทัศนคติในเชิงลบต่อการอพยพเข้าประเทศเป็นผลโดยตรงจากการเสียประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของปัจเจกบุคคลนั่นเอง ควบคู่กับมุมมองดังกล่าวทัศนคติของประชาชนต่อการอพยพเข้าประเทศมีความสัมพันธ์กับมุมมองที่ประชาชนมีต่อศักยภาพของระบบเศรษฐกิจ (Espenshade and Hempstead, 1996, pp.535-570) กล่าวคือ ประชาชนที่รู้สึกว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจมีศักยภาพสูงมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ เนื่องจากประชาชนเหล่านี้จะไม่รู้สึกว่าการอพยพเข้าประเทศเป็นภัยคุกคามต่อการมีงานทำของพวกเขา

ตรงกันข้าม การอพยพเข้าประเทศอาจเป็นตัวกระตุ้นให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโต ซึ่งเป็นผลดีต่องานของพวกเขาอีกทางหนึ่งด้วย

ข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่ ยืนยันค่อนข้างจะตรงกันในเรื่องนี้ แม้จะมีความแตกต่างกันอยู่บ้างขึ้นอยู่กับโครงสร้างของตลาดแรงงาน ประเภทของการจ้างงาน และรูปแบบของการเคลื่อนย้ายแรงงานที่เข้ามาสู่ระบบเศรษฐกิจ (เช่น แรงงานไร้ฝีมือหรือแรงงานทักษะสูง) ทำให้มีความซับซ้อนในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของประชาชนต่อการอพยพเข้าประเทศและมุมมองที่ประชาชนมีต่อศักยภาพของระบบเศรษฐกิจ (Tucci, 2005) นอกจากนี้ ข้อถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องนี้ยังต้องพิจารณาร่วมกับประสบการณ์และมุมมองของประชาชนที่มีต่อผลกระทบด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะประสบการณ์ส่วนตัวของประชาชนแต่ละคนในการได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและความรู้สึกที่มั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เนื่องจากในบางแง่มุมการอพยพเข้าประเทศมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรม (Hagan and Palloni, 1999, pp.617-632) (Bell, Fasani, and Machin, 2013, pp.1278-1290) (Yeager, 1997, pp.143-171)

แนวทางที่สอง ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมุมมองต่อการอพยพเข้าประเทศ คือแนวทางที่ให้ความสำคัญภูมิหลังทางประชากร เช่น เพศ อายุ รายได้ การศึกษา และชาติพันธุ์ ฯลฯ ของประชาชนแต่ละคน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวแปรที่มีการใช้อธิบายกันมาอย่างยาวนานและ

กว้างขวางในประเทศต่าง ๆ อาทิ ความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ (สีผิว) เป็นตัวแปรที่มีพลังในการอธิบายมุมมองต่อการอพยพเข้าประเทศที่แตกต่างกันของประชาชนในสหรัฐอเมริกา (Chandler and Tsai, 2001, pp.177-188) (Freeman, Hansen, and Leal, 2013) ประชาชนที่มีอายุสูงกว่าในยุโรปมีแนวโน้มที่จะต่อต้านการอพยพเข้าประเทศมากกว่าประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า ส่วนคนที่มีรายได้สูงกว่าและมีระดับการศึกษาสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศมากกว่าคนที่มีรายได้น้อยกว่าและมีระดับการศึกษาต่ำกว่า (Espenshade and Hempstead, 1996, pp.535-570) (Coenders and Scheepers, 2013, pp.21-50)

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมุมมองของประชาชนต่อการอพยพเข้าประเทศแนวทางที่สาม คือ การศึกษาของนักสังคมวิทยาที่ให้ความสำคัญกับการอธิบายการอพยพเข้าประเทศในฐานะส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้คนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งสามารถจำแนกแยกแยะได้ตามเชื้อสายชาติพันธุ์หรือการมีแบบแผนการปฏิบัติในชีวิตประจำวันที่เหมือนกัน แนววิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มทางสังคมนี้มุ่งอธิบายความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ของผู้คนกลุ่มหนึ่งกับผู้คนกลุ่มอื่น ๆ โดยสำหรับแนวทางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มทางสังคมแล้ว ผู้คนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในลักษณะของการแข่งขันกันเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่มีคุณค่าซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด เช่น สถานะ ค่านิยม

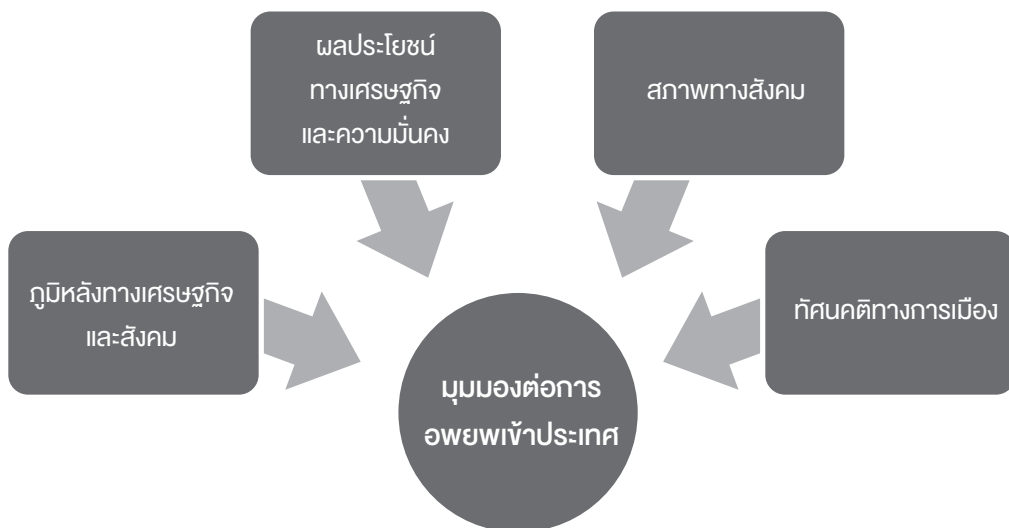
อำนาจ รวมถึงการมีงานทำ การได้รับการศึกษา และการมีที่อยู่อาศัย (Giles and Evans, 1985, pp.50-66) ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มมักเกิดขึ้นเสมอในสถานการณ์ที่มีฝ่าย (กลุ่ม) หนึ่งได้แต่ อีกฝ่าย (กลุ่ม) หนึ่งต้องเสียหรือในสถานการณ์ที่เกิดการแบ่งแยกไม่ยอมรับความแตกต่างของกันและกัน งานวิจัยในอดีตที่อาศัยแนวทางทางสังคมวิทยานี้จำนวนมากให้ความสนใจทำการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากขนาดและสัดส่วนที่แตกต่างกันของผู้อพยพซึ่งเป็นคนส่วนน้อยต่อสังคมต่อทัศนคติของคนส่วนใหญ่ในสังคม (Quillian, 1996, pp.816-860) (Semyonov, Rajzman, Tov, and Schmidt, 2004, pp.681-701) (Scheepers, Gijsberts, and Coenders, 2002, pp.17-34) โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยในระยะหลังได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับชุมชนมุสลิมในยุโรป รวมถึงชุมชนคนลาตินในสหรัฐอเมริกา (Shin, Leal, and Ellison, 2015, pp.459-481)

งานวิจัยอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งนับเป็นแนวทางที่สี่ค้นพบว่าทัศนคติทางการเมืองมีอิทธิพลอย่างมากต่อมุมมองในเรื่องการอพยพเข้าประเทศของประชาชน โดยประชาชนที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบอนุรักษ์นิยมจะไม่สนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ (Bale, 2008, pp.315-330) (Citrin and Sides, 2008, pp.33-56) (Hopkins, 2010, pp.40-60) การวิเคราะห์แนวทางที่สี่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ของผู้คนเท่าใดนัก แต่มุ่งที่จะอธิบายค่านิยมที่อยู่เบื้องลึกของทัศนคติของประชาชนแต่ละคนมากกว่า โดยค่านิยมดังกล่าวอาจเป็นได้ทั้งทัศนคติต่อ

การเมืองทั่ว ๆ ไปหรืออาจเป็นมุมมองต่อเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตก็ได้ และหนึ่งในความเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อเมืองอย่างเลี่ยงไม่พ้นก็คือการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์และการรวมกลุ่มประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ (Bauböck, 2005) (Berkeley, Khan, and Mohan, 2006) นอกจากนี้ นักวิจัยอีกจำนวนหนึ่งยังให้ความสนใจกับปัจจัยเรื่องความผูกพันกับพรรคการเมือง เนื่องจากประชาชนที่แสดงตัวว่าผูกพันใกล้ชิดกับพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งมักมีมุมมองต่อการอพยพเข้าประเทศไปในทิศทางเดียวกับแนวทางของพรรคการเมืองนั้น (Milner and Judkins, 2004, pp.95-119) (Walsh,

2004) อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับแนวทางการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อมุมมองของประชาชนต่อการอพยพเข้าประเทศอื่น ๆ แล้ว ตัวแปรเรื่องทัศนคติทางการเมืองยังไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร

ในการวิเคราะห์มุมมองต่อการอพยพเข้าเมืองของบทความนี้จะได้นำตัวแปรต่าง ๆ จากแนวทางการศึกษาทั้งสี่มาสร้างเป็นกรอบในการวิเคราะห์ อิทธิพลที่ตัวแปรเรื่องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและความมั่นคง ความสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่ม ภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ และทัศนคติทางการเมืองมีต่อมุมมองต่อการอพยพเข้าประเทศ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบในการวิเคราะห์: ตัวแบบสำหรับทำความเข้าใจมุมมองของประชาชนชาวไทยต่อการอพยพเข้าประเทศ

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับ มุมมองของประชาชนชาวไทย ต่อการอพยพเข้าประเทศ

การอพยพเข้าประเทศโดยเฉพาะของ
คนจีนเข้ามาสู่ดินแดนของประเทศไทยและ
ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ถือเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนาน
(Zhang and Duncan, 2014) ในปัจจุบัน
การหลั่งไหลของแรงงานในภูมิภาคเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะจากประเทศ
ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และพม่า เข้าสู่ประเทศ
เพื่อนบ้านทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง
ทางประชากรและการผสมผสานกันของผู้คน
ในภูมิภาคมากยิ่งขึ้น (Yeoh and Ee, 2014,
pp.14) การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับแบบแผน
ของการอพยพย้ายถิ่นโดยทั่วไปมักพิจารณา
จากข้อมูลสองชุด ชุดแรกคือข้อมูลการย้าย
ออกนอกประเทศ อีกชุดหนึ่งคือข้อมูลการ
ย้ายเข้าประเทศ และทำการพิจารณาว่า
ข้อมูลทั้งสองชุดนี้มีลักษณะที่แตกต่างกัน
หรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ จากข้อมูลเกี่ยวกับ
การอพยพย้ายถิ่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
พบว่า ประเทศที่มีการอพยพย้ายออก
ของผู้คนจำนวนมากในภูมิภาคนี้ คือ อินโดนีเซีย

ฟิลิปปินส์ และพม่า ขณะที่สิงคโปร์เป็นประเทศ
ที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้นำเข้าผู้อพยพมากที่สุด
(ตาราง 1) อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริง
มีบางประเทศ เช่น มาเลเซีย ที่มีคนอพยพเข้า
ประเทศและคนย้ายออกจากประเทศในสัดส่วน
ที่สูงทั้งสองทาง นอกจากนี้ หากพิจารณา
ในภาพรวมจะเห็นว่าประเทศส่วนใหญ่
ในภูมิภาคนี้เป็นประเทศที่มีผู้คนย้ายออกจาก
ประเทศมากกว่าย้ายเข้า โดยเหตุผลหลักของ
การย้ายออกคือการทำงาน

แบบแผนการอพยพย้ายถิ่นดังกล่าว
สามารถยืนยันได้อย่างชัดเจนเมื่อพิจารณา
ถึงทิศทางการเคลื่อนย้ายของประชากรโดย
เปรียบเทียบสัดส่วนของการอพยพย้ายถิ่นกับ
จำนวนประชากรทั้งหมดของแต่ละประเทศ
ข้อมูลขององค์การสหประชาชาติในตาราง 1
แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าสิงคโปร์เป็นประเทศ
ที่มีสัดส่วนของการอพยพเข้าประเทศสูงที่สุด
คิดเป็น ร้อยละ 37.1 ของประชากรทั้งหมด
รองลงมาเป็นประเทศมาเลเซียและไทย
มีสัดส่วนการอพยพเข้าประเทศต่อประชากร
ทั้งหมดคิดเป็น ร้อยละ 10.7 และ 5.2 ตามลำดับ
ในขณะที่ประเทศที่เหลืออีก 5 ประเทศมีสัดส่วน
การอพยพเข้าประเทศต่อประชากรทั้งหมด
ต่ำกว่าร้อยละ 1 ทุกประเทศ

ตาราง 1 สัดส่วนและจำนวนผู้อพยพย้ายถิ่นของประเทศไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

	จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	สัดส่วนของผู้อพยพเข้าประเทศ (ร้อยละ)	จำนวนผู้อพยพเข้าประเทศ (คน)	สัดส่วนของผู้อพยพออกนอกประเทศ (ร้อยละ)	จำนวนประชากรที่อพยพออกนอกประเทศ (คน)
ไทย	69,626,000	5.2	3,635,100	1.4	1,000,000
มาเลเซีย	31,950,000	10.7	3,430,400	5.3	1,700,000
พม่า	54,045,000	0.1	76,000	6.8	3,700,000
กัมพูชา	16,487,000	0.5	78,600	6.7	1,100,000
อินโดนีเซีย	270,626,000	0.1	353,100	1.7	4,500,000
ฟิลิปปินส์	108,117,000	0.2	218,500	5.0	5,400,000
เวียดนาม	96,462,000	0.1	76,100	2.8	2,700,000
สิงคโปร์	5,804,000	37.1	2,155,700	5.9	340,800

ที่มา: สัดส่วนและจำนวนผู้อพยพย้ายถิ่นนี้เป็นข้อมูลล่าสุด ณ สิ้นปี 2561 โดยรวบรวมจากแหล่งข้อมูลหลัก 2 แหล่ง คือ (1) สัดส่วนและจำนวนผู้อพยพเข้าประเทศรวบรวมจาก Population Division, Department of Economic and Social Affairs, United Nations (2019) และ (2) สัดส่วนและจำนวนผู้อพยพออกนอกประเทศรวบรวมจาก International Organization for Migration, United Nations (2019)

จำนวนและสัดส่วนการอพยพเข้าประเทศข้างต้นทำให้คาดหวังได้ว่าประชาชนในภูมิภาคนี้ น่าจะมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการย้ายถิ่นฐานของประชากร อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงสำรวจของ ABS² มิได้บ่งชี้เช่นนั้น โดยเฉพาะเมื่อสอบถามประชาชนในประเทศ

ต่าง ๆ ของภูมิภาคนี้เกี่ยวกับการอพยพเข้าประเทศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มิทัศนคติที่ค่อนข้างไปในทางต่อต้านการอพยพย้ายถิ่น จากข้อมูลที่ ABS รวบรวมมาใน 7 ประเทศ ปรากฏว่ามีถึง 5 ประเทศที่คนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการลดจำนวนผู้อพยพ

² คำถามที่ ABS (Wave IV) ใช้คือ ท่านคิดว่า “รัฐบาลควรเพิ่มหรือลดจำนวนผู้อพยพเข้ามาในประเทศไทย” หรือไม่ อย่างไร (ไม่ควรมีผู้อพยพเข้าประเทศอีก ควรลดจำนวนผู้อพยพเข้าประเทศลง ควรรักษาสัดส่วนการอพยพเข้าประเทศไว้เท่าที่เป็นอยู่ หรือควรเพิ่มจำนวนผู้อพยพเข้าประเทศให้มากขึ้น)

เข้าประเทศลง ขณะที่อีกสองประเทศ คือ ฟิลิปปินส์และเวียดนาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าควรรักษาสัดส่วนการอพยพเข้าประเทศไว้เช่นที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ของภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะในกัมพูชา มาเลเซีย และไทย ไม่สนับสนุน (คัดค้าน) การอพยพเข้าประเทศอย่างเข้มข้น ทั้ง ๆ ที่ประเทศเหล่านี้ มีสัดส่วนการอพยพ

เข้าประเทศต่อประชากรทั้งหมดในระดับต่ำหรือปานกลางเท่านั้น ในขณะที่ประเทศที่มีสัดส่วนของการย้ายออกนอกประเทศต่อประชากรที่สูงอย่างฟิลิปปินส์และพม่ากลับมีผู้ตอบแบบสอบถามที่สนับสนุนการเพิ่มขึ้นของผู้อพยพย้ายถิ่นที่ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ (ร้อยละ 17.8 และ 15.4 ตามลำดับ)

ตาราง 2 มุมมองของประชาชนชาวไทยต่อการอพยพเข้าประเทศเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

	ไม่ควรบีบบังคับ อพยพเข้า ประเทศอีก	ควรลดจำนวน ผู้อพยพเข้า ประเทศลง	ควรรักษาสัดส่วนการ อพยพเข้าประเทศ ไว้เท่าที่เป็นอยู่	ควรเพิ่มจำนวน ผู้อพยพเข้า ประเทศให้มากขึ้น
มาเลเซีย	21.0	69.4	6.2	3.4
พม่า	24.1	47.3	13.3	15.4
กัมพูชา	47.4	48.6	3.5	0.5
ไทย	25.3	56.5	16.9	1.3
ฟิลิปปินส์	11.8	33.5	37.0	17.8
เวียดนาม	9.1	33.2	47.5	10.0
สิงคโปร์	13.3	49.3	33.5	3.9

ที่มา: The ABS Wave IV

ในการวิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรต่าง ๆ ต่อมุมมองของประชาชนในเรื่องการอพยพเข้าประเทศของบทความนี้เป็นการศึกษาด้วยตัวแบบการวิเคราะห์ทางสถิติแบบสหสัมพันธ์ (a multivariate logistic regression analysis) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์และอิทธิพลของตัวแปรแต่ละตัวที่มีต่อมุมมองในเรื่องการอพยพเข้าประเทศของคนไทย ตัวแปรสำคัญที่ได้จากการทบทวนแนวคิดทั้งสี่แนวทางตั้งที่ได้อภิปรายไปแล้วในส่วนก่อนหน้านี้ และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้สรุปไว้ในตาราง 3³ เริ่มต้นจากตัวแปรด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ตัวแปรที่พัฒนาขึ้นจากคำถามเกี่ยวกับมุมมองที่ประชาชนมีต่อสภาพทั่วไปของระบบเศรษฐกิจและประสบการณ์ส่วนตัวในเรื่องการจ้างงาน และความมั่นคงในการพัฒนาตัวแปรทางด้านสังคมและความสัมพันธ์ของกลุ่มต่าง ๆ บทความนี้ให้ความสนใจกับผลกระทบของสถานภาพทางสังคมของบุคคล ได้แก่ การเป็นคนส่วนใหญ่หรือเป็นคนส่วนน้อยของสังคม นอกจากนี้ ยังได้นำตัวแปรเชิงทัศนคติ

ประกอบด้วยความไว้วางใจต่อใจทางสังคม มุมมองต่อความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องรายได้ และชาติพันธุ์มาร่วมพิจารณาด้วย สำหรับตัวแปรด้านภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมนั้น บทความนี้ได้้นำตัวแปรที่หลากหลายเข้ามาพิจารณาในตัวแบบการวิเคราะห์ ทั้งในเรื่องเพศ อายุ รายได้ และการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง รวมถึงตัวแปรที่มีความเฉพาะสำหรับสังคมไทย ได้แก่ สถานภาพทางสังคม (ชนชั้น) และถิ่นที่อยู่อาศัย (เมือง-ชนบท) ส่วนตัวแปรทางการเมืองเมื่อนั้น บทความนี้ได้ นำตัวแปรที่พัฒนาจากคำถามในเรื่องความผูกพันใกล้ชิดกับพรรคการเมือง ทัศนคติต่อระบอบประชาธิปไตย และระบอบเผด็จการ รวมถึงมุมมองต่อโลกาภิวัตน์และการเปิดรับการเข้ามามีอิทธิพลในเรื่องต่าง ๆ จากต่างประเทศ ตัวแบบการวิเคราะห์ทางสถิติแบบสหสัมพันธ์ที่บทความนี้พัฒนาขึ้นน่าจะช่วยให้เกิดความเข้าใจถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมุมมองของประชาชนชาวไทยต่อการอพยพเข้าประเทศในหลากหลายแง่มุม

³ รายละเอียดเกี่ยวกับตัวแปรโปรดดู ภาคผนวก

ตาราง 3 ตัวแปรและทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ตัวแปร		ทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
ตัวแปรหลัก	ตัวแปรย่อย	
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ	๑ มุมมองต่อเศรษฐกิจ	คนที่มีมุมมองต่อเศรษฐกิจในเชิงบวกมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ
	๑ สถานะการจ้างงาน	คนที่ถูกจ้างงานราคาถูกในภาคบริการ/ภาคการเกษตรมีแนวโน้มที่จะต่อต้านการอพยพเข้าประเทศ
	๑ มุมมองต่อความมั่นคงปลอดภัย	คนที่มีมุมมองต่อความมั่นคงปลอดภัยในเชิงบวกมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ
สภาพทางสังคม	๑ การเป็นคนส่วนใหญ่/คนส่วนน้อย	คนที่มีสถานภาพเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศมีแนวโน้มที่จะต่อต้านการอพยพเข้าประเทศ
	๑ ความไว้วางใจต่อใจทางสังคม	คนที่มีความไว้วางใจต่อใจทางสังคมสูง มีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ
	๑ มุมมองในเรื่องความเท่าเทียมกันของรายได้/ชาติพันธุ์	คนที่มีมุมมองในเรื่องความเท่าเทียมกันของรายได้/ชาติพันธุ์ในเชิงบวกมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ

ตัวแปร		ทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
ตัวแปรหลัก	ตัวแปรย่อย	
ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม	๑ อายุ	คนอายุน้อยกว่ามีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ
	๑ เพศ	ผู้ชายมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ
	๑ รายได้	คนที่มีรายได้สูงกว่ามีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ
	๑ ชนบท-เมือง	คนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ
	๑ การศึกษา	คนที่มีการศึกษาสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ
	๑ สถานภาพทางสังคม	คนที่มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ
ทัศนคติทางการเมือง	๑ มุมมองต่อโลกาภิวัตน์ (การนำเข้า/การเปิดรับอิทธิพลจากต่างประเทศ)	คนที่มีมุมมองต่อโลกาภิวัตน์ในเชิงบวกมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ
	๑ การสนับสนุนประชาธิปไตย	คนที่สนับสนุนประชาธิปไตยมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ
	๑ ค่านิยมประชาธิปไตย/เผด็จการ	คนมีค่านิยมแบบประชาธิปไตยมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ
	๑ ความผูกพันใกล้ชิดกับพรรคการเมือง	คนที่มีความผูกพันใกล้ชิดกับพรรคการเมืองที่สนับสนุนการอพยพเข้าประเทศมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ

ที่มา: The ABS Wave IV

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อมุมมองของประชาชนเกี่ยวกับการอพยพเข้าประเทศ

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติแบบสหสัมพันธ์ ตัวแปรที่ได้จากคำถามหลากหลายมิติ พบว่า ประชาชนชาวไทยมีมุมมองต่อการอพยพ

เข้าประเทศโดยภาพรวมที่ไม่แตกต่างไปจากประชาชนในประเทศอื่น ๆ มากนัก โดยมุมมองดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากตัวแปรที่หลากหลาย ทั้งตัวแปรด้านเศรษฐกิจ ตัวแปรทางสังคม และตัวแปรเชิงจิตวิทยา (ตาราง 4) อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์บางส่วนได้สะท้อนถึงลักษณะเฉพาะของสังคมไทยและประชาชนชาวไทยหลายประการ

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างมุมมองต่อการอพยพเข้าประเทศและตัวแปรด้านเศรษฐกิจ สังคม ภูมิหลังประชากร และทัศนคติทางการเมือง

	Standard Coefficient	t-value
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ		
มุมมองต่อเศรษฐกิจ [ต่ำ→สูง]	-0.041	-0.633
สถานการณ์จ้างงาน (อาชีพ)		
ว่างงาน	-0.017	-0.246
ช่างเทคนิค	-0.181**	-2.435
เสมียน	-0.168**	-2.305
แรงงานในภาคบริการ	-0.049	-0.807
แรงงานมีทักษะในภาคเกษตรกรรมและประมง	0.105	1.4
แรงงานในภาคการผลิตสินค้าหัตถกรรม	0.032	0.541
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการในโรงงาน	-0.029	-0.451
มุมมองต่อความมั่นคงปลอดภัย [ต่ำ→สูง]	-0.022	-0.344
สภาพทางสังคม		
การเป็นคนส่วนใหญ่/คนส่วนน้อย		
over 50%	-0.015	0.239
ความไว้วางใจต่อใจทางสังคม [ต่ำ→สูง]	0.062	0.955
ความเท่าเทียมกันของรายได้ [ต่ำ→สูง]	-0.018	-0.112
ความเท่าเทียมกันทางเชื้อชาติ [ต่ำ→สูง]	0.006	0.092

	Standard Coefficient	t-value
ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม		
อายุ	-0.05	-0.693
เพศ	-0.089	-1.506
รายได้ครัวเรือน	-0.061	-0.754
ชนบท-เมือง	0.25**	2.727
การศึกษา	0.084	1.009
สถานภาพทางสังคม	0.109	1.614
ทัศนคติทางการเมือง		
จำกัดการนำเข้า [เห็นด้วย→ไม่เห็นด้วย]	0.189***	2.822
ติดตามเหตุการณ์สำคัญ	0.088	1.436
ปกป้องวิถีชีวิตของเรา [เห็นด้วย→ไม่เห็นด้วย]	-0.011	-0.175
สนับสนุนเผด็จการ → ประชาธิปไตย	-0.014	-0.225
ค่านิยมแบบเผด็จการ [ต่ำ→สูง]		
รัฐบาลควรพิจารณาว่าจะอนุญาตให้สังคม อภิปรายเรื่องใดได้บ้าง	0.142**	2.243
ผู้นำทางการเมืองที่ยึดมั่นในศีลธรรมสามารถ ตัดสินใจได้ทุกเรื่อง	-0.184***	2.896
ความผูกพันใกล้ชิดกับพรรคการเมือง		
Missing	-0.236	-3.175
Vote for Winner	-0.121*	-1.695
n	410	
Nagelkerke R ²	.330	
Chi-square	134.264	
Model-significance	***	

หมายเหตุ: *P < 0.1 **P < 0.05 ***P < 0.01

ที่มา: The ABS Wave IV

ประการแรกตัวแปรทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อมุมมองในเรื่องการอพยพเข้าประเทศของประชาชนชาวไทยในทิศทางที่คาดหมายไว้ กล่าวคือ คนที่ประกอบอาชีพที่อาจได้รับผลกระทบโดยตรงจากการจ้างแรงงานอพยพมีมุมมองที่เป็นลบต่อการอพยพเข้าเมือง อย่างไรก็ตาม มีตัวแปรในเรื่องอาชีพเพียงสองตัวแปร ได้แก่ ช่างเทคนิคและเสมียนเท่านั้นที่มีอิทธิพลเชิงลบต่อการอพยพเข้าประเทศอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ในขณะที่อาชีพอื่น ๆ อาทิ แรงงานในภาคบริการ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการในโรงงานนั้น แม้ว่าจะมีมุมมองเชิงลบต่อการอพยพเข้าประเทศ แต่อิทธิพลของตัวแปรดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติกับมุมมองในเรื่องการอพยพเข้าประเทศแต่อย่างใด

ประการต่อมา ตัวแปรด้านภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามมีอิทธิพลต่อมุมมองของประชาชนต่อการอพยพเข้าประเทศอย่างสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตาม มีเพียงตัวแปรเรื่องความแตกต่างของถิ่นที่อยู่อาศัย (ชนบท-เมือง) เท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อมุมมองในเรื่องการอพยพเข้าประเทศ โดยประชาชนชาวไทยที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีแนวโน้มที่จะให้การสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศมากกว่าคนที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท สะท้อนให้เห็นว่าคนชนบทมีแนวโน้มที่จะคัดค้านนโยบายการจ้างแรงงานราคาถูกลงจากต่างประเทศของรัฐบาล ในขณะที่ความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคมในเรื่องอื่น ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ

รายได้ ระดับการศึกษา และสถานภาพทางสังคมมิได้ส่งผลต่อมุมมองในเรื่องการอพยพเข้าประเทศที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

ตัวแปรอีกกลุ่มหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อมุมมองของประชาชนชาวไทยในเรื่องการอพยพเข้าประเทศอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติคือทัศนคติทางการเมือง โดยประชาชนชาวไทยที่มีทัศนคติแบบอนุรักษนิยม (สนับสนุนแนวคิดเผด็จการ) มีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศมากกว่าประชาชนชาวไทยที่มีค่านิยมแบบเสรี (สนับสนุนประชาธิปไตย) ข้อค้นพบนี้นับว่ามีทิศทางที่แตกต่างไปจากผลการศึกษาในอดีตของประเทศอื่น ๆ จึงมีความน่าสนใจที่จะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมต่อไปว่าทำไมคนไทยที่มีค่านิยมทางการเมืองแบบอนุรักษนิยมจึงไม่ต่อต้านการอพยพเข้าประเทศ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงอิทธิพลของทัศนคติเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และการเปิดรับอิทธิพลจากภายนอกประเทศต่อมุมมองของประชาชนชาวไทยในเรื่องการอพยพเข้าเมืองแล้ว ปรากฏว่ามีทิศทางสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วยกับการจำกัดการนำเข้าแรงงานจากต่างประเทศมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการอพยพเข้าประเทศ เหตุผลในการอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องย้อนไปดูประวัติศาสตร์การอพยพเข้าประเทศของไทยที่มีหลักฐานค่อนข้างชัดเจนว่าการอพยพเข้าประเทศมีผลต่อภูมิทัศน์ทางการเมืองของประเทศไทยมาทุกยุคทุกสมัย

สรุป

ปัจจุบัน การอพยพเข้าประเทศเป็นประเด็นท้าทายสำหรับประเทศไทยเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยในอดีตในประเด็นนี้ในบริบทของประเทศไทยส่วนใหญ่ได้ให้น้ำหนักไปที่การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าผลในทางการเมือง ผลการศึกษาของบทความนี้ได้ช่วยเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับมุมมองของประชาชนต่อการอพยพเข้าประเทศ โดยการขยายพรมแดนความรู้ในเรื่องนี้ให้มีมุมมองที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นหลายประการ

ประการแรก บทความนี้ค้นพบว่ามุมมองของประชาชนชาวไทยต่อการอพยพเข้าประเทศได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ ค่อนข้างหลากหลายทั้งปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านภูมิหลังประชากร และปัจจัยด้านทัศนคติทางการเมือง อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบของบทความนี้ได้ช่วยสะท้อนให้เห็นว่าในกรณีของประเทศไทยนั้นปัจจัยด้านภูมิหลังประชากร โดยเฉพาะการอาศัยอยู่ในเขตชนบทหรือในเขตเมืองและปัจจัยด้านทัศนคติทางการเมืองมีอิทธิพลต่อมุมมองของประชาชนในเรื่องการอพยพเข้าประเทศมากกว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจซึ่งนับว่าน่าสนใจและเป็นลักษณะเฉพาะเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการศึกษาของประเทศอื่น ๆ ทั้งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และนอกภูมิภาคดังเช่นในยุโรป ตะวันตกและสหรัฐอเมริกา

นอกจากนี้ บทความนี้ยังค้นพบอีกว่าทัศนคติเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และการเปิดรับ

อิทธิพลจากภายนอกประเทศของคนไทยมีอิทธิพลเชิงลบต่อมุมมองในเรื่องการอพยพเข้าประเทศเช่นเดียวกับข้อค้นพบในประเทศอื่น ๆ แต่สิ่งที่น่าสนใจก็คือ ทัศนคติของทัศนคติต่อต้านการอพยพเข้าประเทศดังกล่าวมิได้มีความชัดเจนเหมือนกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกตะวันตกโดยเฉพาะในยุโรป แต่มีลักษณะเป็นการต่อต้านแบบแฝงเร้นอยู่ในความรู้สึกของประชาชนบางกลุ่มที่ได้รับผลกระทบในแง่ลบจากการจ้างแรงงานต่างชาติเท่านั้น

ข้อค้นพบเหล่านี้ นับเป็น ข้อมูลที่มีความสำคัญสำหรับรัฐบาลในการนำไปใช้ประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายด้านการอพยพเข้าประเทศของไทย กล่าวคือ รัฐบาลควรมีนโยบายที่เปิดกว้างยอมรับการอพยพเข้าประเทศภายในกรอบที่มีทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจในด้านลบแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบทและผู้ประกอบอาชีพที่มีทักษะเฉพาะ โดยมุ่งทำให้การอพยพเข้าประเทศนั้นมีส่วนเข้าไปช่วยลดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของชนชั้นกลางที่มีแนวคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยมซึ่งได้รับผลกระทบทางลบจากกระแสโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจด้วยอีกทางหนึ่ง หากสามารถรักษาสอดคล้องตามกรอบเช่นนี้ควบคู่ไปกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยยึดมั่นตามหลักการด้านสิทธิมนุษยชนสากล การอพยพเข้าประเทศจะมีใช้ประเด็นปัญหาที่นำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคมจนนำไปสู่การแบ่งขั้วแยกขั้วทางการเมืองเหมือนที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ ตรงข้าม การอพยพเข้าประเทศจะกลายมาเป็นตัวช่วยสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในอนาคต ●

บรรณานุกรม

- Athukorala, Prema-chandra, Chris Manning, and Piyasiri Wickramasekara. (2000). Growth, Employment and Migration in Southeast Asia: Structural Change in the Greater Mekong Countries., MA: Edward Elgar.
- Bale, Tim. (2008). Turning Round the Telescope: Centre-Right Parties and Immigration and Integration Policy in Europe. *Journal of European Public Policy* 15(3), 315-330.
- Bauböck, Rainer. (2005). Citizenship Policies: International, State, Migrant and Democratic Perspectives. *Global Migration Perspectives No. 19*. Geneva: Global Commission on International Migration.
- Bell, Brian, Francesco Fasani, and Stephen Machin. (2013). «Crime and immigration: Evidence from large immigrant waves.» *Review of Economics and Statistics* 21(3), 1278-1290.
- Berkeley R., Omar Khan, and Mohan Ambikaipoker. (2006). What's New About New Immigrants in Twenty First Century Britain? York, U.K.: Joseph Rowntree Foundation.
- Chalongphob Susangkarn. (1996). Macroeconomic Impacts of Migrant Workers: Analyses with a CGE Model. *TDR Quarterly Review* 11(3), 3-11.
- Chandler, C. R. and Tsai, Y. M. (2001). Social factors influencing immigration attitudes: An analysis of data from the General Social Survey. *The Social Science Journal* 38(1), 177-188.
- Citrin, J. and J. Sides. (2008). Immigration and the Imagined Community in Europe and the United States. *Political Studies* 56(1), 33-56.
- Coenders, M., Lubbers, M., and Scheepers, P. (2013). Resistance to immigrants and asylum seekers in the European Union: Cross-national comparisons of public opinion. In G. P. Freeman, R. Hansen, and D. L. Leal (Eds.), *Immigration and Public Opinion in Liberal Democracies*. New York: Routledge.

- Espenshade, T. J. and Hempstead, K. (1996). Contemporary American attitudes toward US immigration. *International Migration Review* 30(2), 535-570.
- Freeman, G. P., R. Hansen, and D. L. Leal G. P. (2013). Introduction: Immigration and Public Opinion. In G. P. Freeman, R. Hansen, and D. L. Leal (Eds.), *Immigration and Public Opinion in Liberal Democracies*. New York: Routledge.
- Geddes, Andrew and Peter Scholten. (2019). *The Politics of Migration and Immigration in Europe*, 2nd Edition. London: SAGE.
- Giles, M. W., & Evans, A. S. (1985). External threat, perceived threat, and group identity. *Social Science Quarterly* 66(1), 50-66.
- Guskin, Jane and David L. Wilson. (2017). *The Politics of Immigration: Questions and Answers*, 2nd Edition. New York: Monthly Review Press.
- Hagan, John and Alberto Palloni. (1999). Sociological Criminology and the Mythology of Hispanic Immigration and Crime. *Social Problems* 46(4), 617-632.
- Hopkins, Daniel. (2010). Politicized Places: Explaining Where and When Immigrants Provoke Local Opposition. *American Political Science Review* 104(1), 40-60.
- International Organization for Migration, United Nations. (2019). 2019 Global Migration Data Portal. Retrieved from https://migrationdataportal.org/data?i=stock_abs_origin&t=2019&cm49=764
- King, Natasha. (2016). *No Borders: The Politics of Immigration Control and Resistance*. London: Zed Books.
- Martin, Philip. (2007). *The Economic Contribution of Migrant Workers to Thailand: Towards Policy Development*. Bangkok: International Labor Organization.
- Milner, H. and B. Judkins. (2004). Partisanship, Trade Policy, and Globalization: Is There a Left-Right Divide on Trade Policy? *International Studies Quarterly* 48(1), 95-119.
- Population Division, Department of Economic and Social Affairs, United Nations. (2019). *International Migrant Stock 2019*. Retrieved from <https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimates19.asp>.

- Quillian, L. (1996). Group threat and regional change in attitudes toward African-Americans. *American Journal of Sociology* 102(3), 816-860.
- Scheepers, P., Gijssberts, M., and Coenders, M. (2002). Ethnic exclusionism in European countries. Public opposition to civil rights for legal migrants as a response to perceived ethnic threat. *European Sociological Review* 18(1), 17-34.
- Scheve, K. F., & Slaughter, M. J. (2001). Labor market competition and individual preferences over immigration policy. *Review of Economics and Statistics*, 83, 133-145.
- Semyonov, M., Raijman, R., Tov, A. Y., and Schmidt, P. (2004). Population size, perceived threat, and exclusion: A multiple-indicators analysis of attitudes toward foreigners in Germany. *Social Science Research* 33(4), 681-701.
- Shin, Heeju, David L. Leal, Christopher G. Ellison. (2015). Sources of Support for Immigration Restriction: Economics, Politics, or Anti-Latino Bias? *Hispanic Journal of Behavioral Sciences* 37(4), 459-481.
- Srawooth Paitoonpong and Yongyuth Chalamwong. (2011). *Managing International Labor Migration in ASEAN: A Case of Thailand*. Bangkok: Thailand Development Research Institute.
- Supang Chantavanich. (1997). "From Siamese-Chinese to Chinese-Thai: Political Conditions and Identity Shifts among the Chinese in Thailand." In Leo Suryadinata (Ed.), *Ethnic Chinese as Southeast Asians*. New York: St. Martin's Press.
- Tucci, I. (2005). Explaining attitudes towards immigration: New pieces to the puzzle. Discussion Papers, No. 484. Berlin: DIW (German Institute for Economic Research) Berlin.
- Walsh, Katherine Cramer. (2004). *Talking About Politics: Informal Groups and Social Identity in American Life*, Studies in Communication, Media, and Public Opinion. Chicago: University of Chicago Press.
- Wichuda Satidporn and Stithorn Thananithichot. (2016). The Political Dynamics of Social Security Policy in Thailand before 1990. *Journal of Social Research & Policy* 7(2), 1-13.

Yeager, M. G. (1997). Immigrants and Criminality: A Cross-national Review. Criminal Justice Abstracts, 29, 143-171.

Yeoh, Brenda S.A. and Miriam Ee. (2014). “Labour Migration and Integration in ASEAN.” In Wilhelm Hofmeister, Patrick Rueppel, Ives Pascouau, and Andrea Frontini (Eds), Migration and Integration: Common Challenges and Responses from Europe and Asia. Singapore: Konrad Adenauer Stiftung and European Union.

Zhang, Jijiao and Howard Duncan. (2014). “Introduction.” In Jijiao Zhang and Howard Duncan (Eds.), Migration in China and Asia Experience and Policy. Springer Dordrecht Heidelberg New York London.

ภาคผนวก: รายละเอียดเกี่ยวกับตัวแปร

ก. การประเมินทางเศรษฐกิจ (Economic Evaluations)

ท่านคิดว่าสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศในปัจจุบันเป็นอย่างไร

ข. โลกาภิวัตน์ (Globalization)

ท่านติดตามประเด็นสำคัญในต่างประเทศ/ในโลกใกล้ชิดเพียงใด

ประเทศไทยควรรักษาแนวทางในการดำเนินชีวิตของไทยไว้ แทนที่จะเปลี่ยนให้เหมือนกับประเทศอื่น ๆ มากขึ้น

ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความนี้ “เพื่อปกป้องชานาและผู้ใช้แรงงาน รัฐบาลควรควบคุมการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ”

ค. ชชาติพันธุ์ (Ethnicity)

ท่านมีชาติพันธุ์ (เชื้อสาย) อะไร (ข้อสังเกต หากผู้ตอบเกิดในครอบครัวผสม ให้สอบถามเชื้อชาติของฝั่งพ่อเป็นหลัก)

ง. ความไว้วางใจทางสังคม (Social Trust)

โดยทั่วไป ท่านจะกล่าวว่า “คนส่วนใหญ่สามารถไว้วางใจได้” หรือ “ท่านต้องระมัดระวังมากในการติดต่อกับคนอื่น”

ท่านมีความเชื่อมั่นในบุคคลอื่น ๆ ที่ท่านคบหา/ติดต่อกันน้อยเพียงใด

จ. ความเท่าเทียมกัน (Equality)

(1) ความเท่าเทียมทางชาติพันธุ์ (Ethnicity Equality)

ประชาชนทั้งหมดในประเทศไทย ที่มาจากเชื้อชาติ/ชาติพันธุ์ที่ต่างกัน ต้องได้รับการดูแลจากรัฐบาลอย่างเท่าเทียมกัน

(2) ความเท่าเทียมทางรายได้ (Income Equality)

ทุกคนไม่ว่าจะรวยหรือจน ต้องได้รับการดูแลจากรัฐบาลโดยเท่าเทียมกัน

ฉ. การเลือกผู้สมัคร/พรรคการเมือง (Voting Choices)

ท่านลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครจากพรรคการเมืองใดในการเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขต

ช. ความมั่นคง (Security)

กล่าวโดยทั่วไป การอาศัยอยู่ในเมือง/หมู่บ้าน มีความปลอดภัยเพียงใด

ซ. ค่านิยมประชาธิปไตย/เผด็จการ (Preference for Democracy and Authoritarian Values)

ท่านเห็นด้วยกับประโยคใดมากที่สุด

(1) ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่น่าพึงพอใจมากกว่าระบอบการปกครองอื่น ๆ

(2) ในสถานการณ์บางอย่าง การปกครองระบอบเผด็จการน่าพึงพอใจมากกว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตย

(3) สำหรับฉัน จะปกครองแบบประชาธิปไตยหรือเผด็จการก็ไม่สำคัญ รัฐบาลควรพิจารณาว่าจะอนุญาตให้สังคมอภิปรายเรื่องใดได้บ้าง หากเรามีผู้นำทางการเมืองที่ยึดมั่นในศีลธรรมเราสามารถให้เขาตัดสินใจได้ทุกเรื่อง